

Тайниг

Автор: Administrator

09.08.2018 18:38 - Обновлено 09.08.2018 18:39

Тайниг

Бексултанов Муса

Ненан йол цхъаъ бен яц. Нанна шен йол дукхаеза.

Йолана шена а еза ша дукха.

Йолана ша члогла дукхаеза, уггар а члогла, массарначул а дукха а езаш, ша цхъаъ бен йоцу

дела.

Йол цхъаъ бен ян а яц, хлара санна йол – хлара цхъаъ бен.

Йол ВУЗ-ехъ доьшуш ю, хьалхарчу курсехъ, хлинц-хлинца ишколера дешна а яьлла.

Йол жима ю, ши члаба а лестош, хъаж тлехула лаьржа мас а хъаьдда, жима хаза мара а болуш, боккха-боккха – стигал басахъ, – боккха сийна ши блаьрг а болуш.

Йол доьшуш ю, йоккха а хилла, йолана ша-ма жима хета, хлинца а жима, жима бер санна, ловза лууш, гуттар а ела, полла гича а, ела хьодуш, малх хъаьжча а, догла тоьхча а, ло деъча, а хаза хеташ.

Йол «Газель» тле хуу, деша яха, куьг ийда, пхеанаш даха, ела, йоккхае.

Йолана ша линдагI хета, линдаглах йича санна ша, цхъанна а гуш а, хезаш а йоцуш, ша шен ойла йолуш санна, ша ешйолу хаза ойла, полла а санна, заза а, мохехъ леста зезаг а.

Цхъамма длатотту, юха вукхо, кхозлагIчо тле ког боккху.

Йол юткъало, хеба, жимло, циган клорни санна, дIалачкъа лууш, ган ца гайта.

Тайниг

Автор: Administrator

09.08.2018 18:38 - Обновлено 09.08.2018 18:39

– Бехк ма биллалахь! – аз хеза. Важа а ву вистхила дагахь. Кхоалганиг бляра хьожу.

Йо! тайниг санна лаятта, боккха ши блярг а биллина, ши блярг бен, ша гуш а йоцуш, зьянарш санна, лепа ши блярг.

Клентий буьсу хьяьжжинчохь, баганаш а юьсуш йиллинчохь, ган гуш санна, самах ган.

Йо! охьяюосу социйлахь.

«Газель» кхунна тляхья хьожу; дитташ а ду мохехь лешаш, машенийн «пип-пип» хеза, гаишникан шок а кьарло, айинчохь глаж юьсу... дуьхьал воьлург – йо! тляхьяьлча – йоле хьяжа юхавоьрзушшехь, тляхья тлеволург цунна тляхета...яппарш хеза, багаеттар: «совца, хлай!» – нехан глара.

Йо! йольу бук тляхьяшха, йольан юьхь тляхь малх а боьлу, дуьхьал доьлу адамаш а доьлуш, клентан куьг лаяцна йолу йоккха стаг а.

Йоккха стаг соцу:

– Бабиниг, хьо хьенан ю? – хотту йоле йоккхачу стага.

Йо! елало, беснеш тля ши клег хлуттуш, шен ненан цля а йоккхий.

Клант йолана блаъра хьобжу.

Клентан маряхь машен ю, маьлан цлен машен.

– Баба-а, Баба, – кланта бабин куьг дласадетта, – баба, и эцахь суна... и тайниг эцахь...ас машен тле а хайина...

– Бабиниг, нехан тайниг ма ю хлара, вайшинна юхкур ма яц цара... хьо хинца а жима ву и тайниг ловзо, – олу бабас бер хьостуш, клентан клант маравуллуш, обанаш йохуш, юха йоблуш, цуьнца лахлуш, охьахиъна, юха-юха а клант хьобстуш...

... йол длайобду, ша-шеца ловзуш, ши члаба а ластийна шен, малх а, дуьне а – массо а стаг шега хьобжий а хууш, йоблуш, беснеш тле клаьгнаш уьдуш, клан цергаш а къагийна шен, нах тилош, уьш лехош, бералле буьгуш шайн, тлаьхьа хьежарца – йолана тлаьхьа, – дакха-даккхий синош дохуш: «Дависа хьо дуьненан!» – хезаш...

Йол, йобду-у-уш, нехан ловцашца, тлаьхьа хьежарца, дайчу узаршца, дегабаамашца, сатийсамца, кхочу-кхочу-у-ш ВУЗ-е кхочу... йолана шен ВУЗ хазаета, и даккхий блогламаш цуьнан, хьалхахь луьллу сийна бай а... цунна массо а хлума хета хаза, дерриг а шеца кхолладелча санна, блаьсте яьлча – блаьсте а кхуьнан, ла тледеъча – кхуьнан дуьхьа деъна, гуьйренан глаш а – хлара хьобстуш... студенташ тлаьхьа хьобжу йолана, ша бен, кхин ца гучу кхунна, кхунна боьлуш, блаьрсица хьобстуш... зудабераш марадеттало, шаьш кхуьнца дуйла хоуйтуш, кху йоблаца, уггар а хазчу, кхунна уллера дла ца довлуш, куьг а лобцуш, марайобхкуш, бесни тле обанаш йохуш, патарша, зезагна санна, кхунна гуо беш, дуьйлуш, ловзуш... клентий бу – кхуьнан курсера, – дуьхьара санна, хлоразза а, генна-геннара, къайлаха хьуйсуш...

... йоланна уьш ган а ца го, цхьа а ца го, шен ойла бен, кхечо шех еш санна хета, кхуо ша-шех ешйолу ойла...

Хьехархо воглу чу, де дика дарца, кафедре дла а хлуттуш.

Кхунна хазахета, лекха, товш волу хъехархо, лаържа клужал а, ши мекх а лаържа, сирла къиэга ши блаьрг а цуьнан, хаза балдаш а – деладелла хъуьйсу, шарула клайн, клайн цергаш а, доккха шуьйра хъаж а цуьнан, цуьнан къамел а, вистхилар а, аз а цуьнан, иза – верриг а, шаверриг а, ша а цуьнца хлордашкахула, глмаршкахула эмкалшца, дуьненан йистте цхъа – цхъа а воцчохь цуьнца ша – длаяха езаш санна хеташ, глан гуш санна, гленахула шаьш цхъаьний дладодуш...

... иза кхуьнга хъоьжу – хъехархо, – хлара бен, цхъа а воцуш санна, дерриг а кхунна дуьйцуш санна, ларамза санна я леррина, вицвелча санна, лацалуш, йилбаз блаьра вахча санна...

... йол меттах а ца хьовш ла, цхъамма диллина сурт долуш санна, блаьранеглар а ца тухуш, хьалхарчу шина церга тлера горга ховха балда хъала а дедда, жимма глаеттина бага а гуш, хъаж тлехула клозарш а кхозуш, куьг члениг клел а лаьцна, маьлхан злаьнаре цецдаьлла хъоьжу циган клорни санна...

... йоланна хлумма а ца хеза, цхъа хлума а – цо дуьйцург, иза гар бен, шега хъоьжуш, ша цуьнга а, шаьшиь цхъаьна, цхъана кхечахъа – хлурдан глайрешца, баьццарчу хишца, зезан хьаннашца, юха яккхий отелаш, сирла глаланаш буьйсанна летта, экватор санна нийсачу боккхачу новкъа машенахь, мохо шен месаш идочу тхов боцчу кабриолетахь...

... горгали бека, глан хадош, хъехархо тлаьхъара хъоьжу, ларамза санна я къастарца, цу хъажарца дерриг а олуш, ала луург, цаалалург а, цакхетарна кхоьруш санна, доьхуш санна, шех кхетарна...

... сигналаш, машенаш, тлаьхъа хъоьжуш, соьцу адамаш, гуьйренан мела денош, байчу мохехь леста патарш, дуьне цхъа хаза – хаза туьйра, мерза комар, цлен цлазам...

... сарахь ша, шен меттахь, буьйса ларжъелча, новкъаяьлча, бехчалган бедаклорница, можа злок, клайн месаш а йолуш, цу клорнига «цуьй-цуьй» бохуш, иза хъоьстуш, маракъуьйлуш, цуьнца ловзуш, дагарадуьйцуш, хъехархо хьтттуш цуьнга: «ас хлун де, ша хлун де, алахь ахь, гло дехъа суна... иза даим соьга хлунда хъоьжу, цо хлун боху дийцахъа

суна, цуьнан блаьргаша, веларо цуьнан, юха тлаьххъара гийла хъажаро...

.....

Хъехархо а, кора хьалхахь, ойланашка вахна, лаьржачу чохь, седарчийн стигла а хьобжуш, дехъа чохь йижина зуда а йолуш, и йол гуш, стиглахь цуьнан сурт иэьхалуш, блаьра хьалхара дла ца йолуш, и тайниг, и тарсал, и кхорблаьлг, жима буьхьиг, синкъераме меран буьхьиг цуьнан, злаьнаре къега боккха ши блаьрг...

...маржа, сел сихвелла, хлу хадарна – цакхиарна – кхобруш санна, ткъе итт шо а кхачале, цхъана-шина шарна ладда ца лаш... дависарг, ца хилча санна, дладидича, дладолуш хилча ма тара...

.....

... иза гуттар а – алахъа соьга, – и гуттар а соьга хлунда хьобжу, сан клорни, суна цхъа эхь ма хета, тлаккха, зудаберашна хьалхахь, хъехархо сайга хьобжуш, даим соьга, кхин цхъаьнгге а... цхъа къайлаха эхь хета-кх, даг чохь сайн, юха члогла-члогла хаза а хеташ, иза сайга бен, кхин цхъаьнгге а, цкъа а цхъаьнгге а ца хьобжуш... цхъа воккха-м хета иза, юха воккха а воцуш санна... иза сайга хъаьжча, юху-кх со, суо нускал а долуш санна хеташ, кирхъана тлехъа цуьнан нускал... и хлун ду-кх, ва-а клорни, иза сайга хъаьжча, сан дог хлунда тохало-кх, дегле цхъа тулгле хьодуш, блаьрсерло кхулуш санна... цхъа тамашийна ма хьожу иза, цхъа эсала, геннара, тийна, сайн ойланаш йобшуш санна суна, сан дагара дуьйцуш санна... и хлун ду, сан клорни, ахь мукъна а дийцахъа суна... хлара буьйса а хлунда ю иштта, къаръелча санна, тийна, тебна, седарчех юьззина тховса, сахиллалц дла ца юьжу хлара буьйса а кху буьйсанна, дерриг а са цецах луеттуш, ойла яржош, пана кхобхьуш... дадахъа, сан клорни хьо, дадий-дадий, цуьнан коре а хайй, сан сагатло, алахъа цуьнга, со цларах йогу, алий, сан цунна члогла-члогла сагатло боху, алахь, сахиллалц наб а ца кхеташ, юха сарралц дагалобцуш, тлаккха сарахь а – сахиллалц... сан клорни, хьо мукъна а, ахь мукъна гло дехъа суна... суна цуьнга ала эхь ма хета, суна ала а ма ца хаьа...